

DECIZIE

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Dumitru Rusu, reprezentat de avocatul Petru Bobu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Plămădeală împotriva lui Dumitru Rusu cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 29 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit apelul declarat de Dumitru Rusu,

c o n s t a t ă:

La 08 iunie 2018, Grigore Plămădeală a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Dumitru Rusu solicitând încasarea datoriei în sumă de 10000 de euro și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Plămădeală și s-a încasat de la Dumitru Rusu în beneficiul lui Grigore Plămădeală datoria în mărime de 10000 de euro convertiți în lei moldovenești conform cursului valutar al BNM, la data executării hotărârii; s-a încasat de la Dumitru Rusu în beneficiul lui Grigore Plămădeală cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 5967, 78 de lei și cheltuielile de judecare a cauzei în mărime de 342,20 de lei.

La 18 mai 2019, prin intermediul poștei (f.d.49), Dumitru Rusu, reprezentat de avocatul Petru Bobu, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță.

Prin încheierea din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de repunere în termen depusă de Dumitru Rusu, s-a repus Dumitru Rusu în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani; cauza civilă a fost ridicată de la examinare în ordine de apel și a fost remisă instanței de fond pentru redactarea hotărârii integrale.

Prin încheierea din 04 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Dumitru Rusu și s-a acordat apelantului un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat

în cuantum de 4520, 25 de lei; s-a explicat apelantului că, în cazul neînălăturării neajunsului în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 29 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Dumitru Rusu împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 21 august 2020, prin intermediul poștei (f.d.87), Dumitru Rusu, reprezentat de avocatul Petru Bobu, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 29 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii, restituirea cauzei în instanța de apel pentru rejudecare.

În motivarea recursului s-a invocat că, încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel și s-a oferit termen pentru plata taxei de stat nu a recepționat-o.

Totodată, a exprimat dezacordul cu constatările instanței de apel precum că trebuia să manifeste diligență și să se informeze de soarta dosarului, or, acest fapt a fost efectuat, motive pentru care a solicitat casarea încheierii.

În continuare, a precizat că la 14 august 2020 a dorit să ia cunoștință de materialele cauzei, însă dosarul era expedit în prima instanță. Astfel, la 18 august 2020 s-a adresat în prima instanță, unde acces la dosar urmă să obțină peste 7-10 zile.

Prin suplimentul la recurs, înregistrat la 26 octombrie 2020, Dumitru Rusu, reprezentat de avocatul Petru Bobu, a afirmat că în avizul de recepție nu este indicată data expedierii încheierii. Din amprenta ștampilei aplicată pe plic, rezultă că a parvenit la oficiul poștal la 16 iunie 2020 la adresa menționată în cererea de apel și la 19 iunie 2020 urma să ajungă.

Totodată, a precizat că în caz dacă ar fi existat corespondența, ar fi ridicat-o ca și în alte cauze, care, de altfel, a determinat participarea avocatului într-o cauză contravențională la data de 07 iulie 2020 în Curtea de Apel Chișinău, precum și recepționarea actului judecătoresc în altă cauză, expedit la 23 iunie 2020 și ajuns la oficiul poștal la 24 iunie 2020. Or, după schimbarea la 02 ianuarie 2020 a adresei juridice a BAA „Petrarca”, fiind conștient că corespondența va parveni la adresa precedentă, indicată până la acel moment, la 5-7 zile verifica cutia poștală de la adresa veche pentru a ridica corespondența. De altfel, cum și a recepționat prezenta încheiere, expedită la 06 august 2020.

Copia recursului declarat a fost expedită intimatului la 12 octombrie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.101) și a fost recepționată la 21 octombrie 2020, conform avizului de recepție (f.d.105).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 29 iulie 2020, iar cerere de recurs a fost depusă la 21 august 2020, prin intermediul poștei (f.d.87).

Materialele cauzei atestă expedierea copieii încheierii instanței de apel în adresa părților la 06 august 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.88). Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestate prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge

recursul declarat de Dumitru Rusu, reprezentat de avocatul Petru Bobu și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul iterează că hotărârea din 27 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost contestată cu apel la 18 mai 2019, prin intermediul poștei (f.d.49), de către Dumitru Rusu, reprezentat de avocatul Petru Bobu (f.d.43-44). Pornind de la faptul că s-a solicitat și repunerea în termenul de declarare a apelului, prin încheierea din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, drept urmare a admiterii cererii de repunere în termen, Dumitru Rusu a fost repus în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani. Totodată, cauza civilă a fost ridicată de la examinare în ordine de apel și a fost remisă instanței de fond pentru redactarea hotărârii integrale (f.d.68-70).

Ulterior redactării hotărârii integrale de către instanța de fond, cauza civilă a fost expeditată instanței de apel (f.d.77).

În temeiul art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 04 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Dumitru Rusu și s-a acordat apelantului un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în cuantum de 4520, 25 de lei (f.d.80-82).

Aici este de notat că încheierea instanței de apel a fost expeditată în adresa avocatului apelantului, Petru Bobu, însă corespondența a fost restituită instanței cu mențiunea „nereclamat”(f.d.84).

Instanța de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, prin încheierea din 29 iulie 2020, a restituit cererea de apel depusă de Dumitru Rusu împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.85-87).

Or, în virtutea art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Colegiul prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestui, apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel, din considerentele ce succed.

În dezvoltarea acestei ipoteze, Colegiul reține ca fiind întemeiată soluția instanței de apel dispusă prin încheierea din 29 iulie 2020, în situația în care apelantul/recurent nu a prezentat dovada plății taxei de stat în interiorul termenului

acordat de instanța de apel prin încheierea emisă în temeiul art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă.

De altfel, deși, prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelanților de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art.365 Cod de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelantul Dumitru Rusu, a eludat de a se conforma normelor procedurale și de a prezenta dovada de plată a taxei de stat.

Aici este notat că în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel din 08 octombrie 2019, când s-a dispus repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, precum și remiterea cauzei primei instanțe pentru redactarea hotărârii integrale, a fost prezent reprezentantul apelantului, avocatul Petru Bobu și a cunoscut soluția instanței de apel în acest sens.

Or, în situația în care apelantul a fost repus în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii primei instanțe, urma să se conformeze prevederilor legale în ceea ce vizează declararea apelului și îndeplinirea condițiilor la exercitarea acestei căi de atac.

Drept urmare, a redactării hotărârii integrale de către prima instanță, cauza civilă a fost remisă Curții de Apel Chișinău pentru judecare în ordine de apel (f.d.77).

Având în vedere că la depunerea cererii de apel, nu a fost achitată taxa de stat, instanța de apel prin încheierea din 04 martie 2020 nu a dat curs cererii de apel depuse de Dumitru Rusu și a acordat apelantului un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat.

Prin prisma art. 100 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Deși, în recurs se pretinde că încheierea de a nu da curs a cererii de apel nu a fost recepționată de către recurent, Colegiul notează că prin scrisoarea din 13 iunie 2020 (f.d.83), copia încheierii a fost expediată în adresa avocatului Petru Bobu, care, de altfel, a și semnat cererea de apel în numele lui Dumitru Rusu, însă corespondența a fost restituită instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d.84).

În contextul dat, Colegiul consideră necesar de a cita prevederile pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale, conform cărora trimiterea nereclamată este definită ca fiind o trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

În această ordine de idei, Colegiul relevă că instanța de apel și-a onorat obligația de expediere în adresa părții apelante a încheierii de a nu da curs cererii de apel, însă această trimitere poștală nu a fost ridicată de către destinatar, circumstanță, în esență, reliefată și de către instanța de apel.

Subsecvent, decad argumentele părții recurente invocate în acest sens, având în vedere că instanța de apel a conchis despre respectarea procedurii de comunicare a

încheierii de a nu da curs cererii de apel, rezultând din situația de fapt și materialele existente la dosar.

În altă ordine de idei, Colegiul evocă prevederile art. 75 alin. (4) Cod de procedură civilă, conform cărora actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Implicit, Colegiul apreciază ca fiind justificată constatarea instanței de apel precum că de la restituirea cauzei instanței de apel, care s-a realizat la 27 decembrie 2019, s-a scurs o perioadă suficientă pentru ca apelantul și reprezentantul său să urmărească evoluția cererii de apel depuse de către Dumitru Rusu, reprezentat de avocatul Petru Bobu și să înlăture neajunsurile ce fac imposibilă primirea spre examinare a apelului.

Mai mult, în cererea sa de recurs recurentul nu a explicat ce l-a împiedicat să ia cunoștință despre hotărâre mai devreme sau cel puțin nu a menționat dacă a încercat să afle despre progresul procedurilor judiciare ulterior depunerii cererii de apel.

Respectiv, instanța de apel justificat a conchis asupra emiterii soluției în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă cu restituirea cererii de apel depuse Dumitru Rusu.

Prin prisma alegațiilor părții recurente precum că s-a interesat de soarta dosarului, Colegiul relevă că materialele cauzei atestă existența cererii avocatului Petru Bobu, datată cu 13 august 2020, adresată Curții de Apel Chișinău cu solicitarea de a lua cunoștință de materialele cauzei (f.d.93), precum și a răspunsului instanței de apel din 18 august 2020 referitor la faptul că în data de 11 august 2020 cauza civilă a fost restituită în prima instanță (f.d.94). La fel, a fost anexată, în copie, cererea avocatului Petru Bobu, înregistrată la 18 august 2020 la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, de a lua cunoștință de materialele cauzei (f.d.95). Or, toate aceste înscrisuri sunt întocmite de către partea recurentă ulterior restituirii cererii de apel.

Conjunctura redată atestă că apelantul/recurent în sensul manifestării diligenței a acționat ulterior restituirii cererii de apel, însă în perioada 27 decembrie 2019-29 iulie 2020 nu a confirmat acțiunile întreprinse în acest sens care ar justifica că s-a interesat de soarta dosarului, după cum și sugerează jurisprudența CtEDO.

Implicit, Colegiul punctează că odată inițiind procedura de apel, apelantul/recurent urmează să se intereseze periodic de soarta dosarului. Or, părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc, în plus, pornită la cererea de apel depusă de Dumitru Rusu.

Cu referire la argumentele invocate în suplimentul înregistrat la recurs și anume că avizul de recepție nu ar reflecta data expedierii încheierii, Colegiul menționează că această circumstanță nu acoperă faptul că partea recurentă nu a ridicat corespondența. De altfel, însuși avocatul recurentului a indicat că plicul era datat cu ștampila oficiului poștal din 16 iunie 2020.

În acest sens, Colegiul arată că prin accesarea serviciului online al Poștei Moldovei „Track & Trace” și introducerea caracterelor trimiterii poștale interne și anume, la caz nr. DS9350265685AS, este evidentă recepționarea de la client la 16

iunie 2020, adică data este identică cu data reflectată pe plic. Or, pe plic la fel se identifică aceste caractere, lipite pe avizul de recepție.

Mai mult avizul de recepție conține numărul de evidență a cauzei în apel, precum și data emiterii încheierii (f.d.84).

Subsecvent, alegația avocatului recurentului referitor la recepționarea corespondenței în alte cauze la care a participat în calitate de avocat, însă nu și la caz, nu poate fi reținută în justificarea poziției redată în recurs pentru a casa actul judecătoresc contestat, în situația în care instanța de apel și-a onorat obligația de expediere a actului judecătoresc emis.

Concomitent, Colegiul învederează că art.110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În temeiul art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma normelor de drept procedural citate corelate cu situația de fapt, precum și în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, conform cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Colegiul evidențiază că instanța de apel corect a punctat că apelantul în termenul acordat nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat.

Astfel, se impune concluzia de a fi reținută ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel inserate în încheierea emisă în temeiul art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă, având în vedere că materialele cauzei infirmă poziția recurentului.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevant și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că apelantul/recurent și-a neglijat valorificarea în termen a drepturilor procedurale.

Dealtfel, art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În corolar, Colegiul reține ca fiind întemeiată și concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca urmare a neconformării indicațiilor instanței de apel în termenul acordat, având în vedere că legislația în acest sens reglementează expres și cert termenele, precum și condițiile de acceptare a cererilor de apel.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate, având în vedere că instanța de apel la emiterea încheierii contestate s-a conformat prevederilor legale corelate cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat și va menține încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Dumitru Rusu, reprezentat de avocatul Petru Bobu.

Se menține încheierea din 29 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Plămădeală împotriva lui Dumitru Rusu cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat